

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Sprawozdanie za rok 2022
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmioty:</i>	Język kaszubski
<i>Województwo:</i>	Pomorskie
<i>Poziom:</i>	Poziom rozszerzony
<i>Termin egzaminu:</i>	20 maja 2022 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	19 września 2022 r.

Opracowanie

dr Paulina Olechowska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Danuta Pioch (współpracownik Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Gdańsku)
Monika Sydor (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży)
Renata Pawlak (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku)

Redakcja

dr Wioletta Kozak (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Opracowanie techniczne

Andrzej Kaptur (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Współpraca

Beata Dobrosielska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Agata Wiśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Pracownie ds. Analiz Wyników Egzaminacyjnych okręgowych komisji egzaminacyjnych

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku

ul. Na Stoku 49, 80-874 Gdańsk
tel. 58 320 55 61, fax 58 520 55 90
e-mail: komisja@oke.gda.pl
www.oke.gda.pl

Centralna Komisja Egzaminacyjna

ul. Józefa Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa
tel. 022 536 65 00, fax 022 536 65 04
e-mail: sekretariat@cke.gov.pl
www.cke.gov.pl

Język kaszubski. Poziom rozszerzony

Opis arkusza egzaminu maturalnego

W roku 2022 egzamin maturalny z języka kaszubskiego jako języka regionalnego był przeprowadzany na podstawie wymagań egzaminacyjnych określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 20 marca 2020 r.¹

Arkusz egzaminacyjny z języka kaszubskiego na poziomie rozszerzonym składał się z zadań sprawdzających umiejętności wykonywania na tekście nieliterackim operacji dowodzących jego rozumienia na różnych poziomach, zadania sprawdzające umiejętność pracy z tekstem kaszubskim i przełożenia go na język polski oraz zadania polegające na napisaniu wypracowania. Do tekstu *Lédowé pòzwë taksonów grzëbów na Kaszëbach – grzëbë w domôcy kùlturze*, którego autorką jest Mateùsz Klebba, odnosiły się 4 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi i 2 zadania zamknięte; do tekstu *Drãdzi jãzëk* (autor: Dark Majkówsczi) – 2 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi i jedno zadanie zamknięte. Umiejętności rozumienia i tłumaczenia sprawdzał fragment tekstu *Swiat z kònia wëdzrzi jinaczi*, który napisał Matèùsz Bùllmann. Wypracowanie należało napisać na jeden z dwóch tematów. Temat 1. brzmiał: *Czë człowiek dzejający w pòjedinkã może zmienić swiat? Rozwazë problem na spòdlim pòdónégò tekstu i jinëch tekstów kùlturë. Twòja robòta miałabë miec co nòmni 300 słów* i odnosił się do tekstu *Zamészlenié nad Remùsã* (autor: Krésztof Tusk), natomiast temat 2. zawierał polecenie napisania interpretacji porównawczej wierszy (postawienia tezy interpretacyjnej i jej uzasadnienia) *Pielgrzimòwie* (autor: Janusz Mamelsczi) i *Droga* (autor: Jaromira Labùdda).

Zadania w arkuszu egzaminacyjnym sprawdzały wiadomości oraz umiejętności z zakresu czterech obszarów:

- II. Rozumienie wypowiedzi ustnych i pisemnych o tematyce związanej z życiem codziennym i omawianą lekturą.
- III. Tworzenie wypowiedzi ustnych w języku kaszubskim oraz wypowiedzi pisemnych w języku kaszubskim i polskim; posługiwanie się rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych).
- IV. Przetwarzanie tekstu sformułowanego w języku kaszubskim pisemnie.
- V. Analiza i interpretacja tekstów kultury.

Za poprawne wykonanie wszystkich zadań zdający mógł uzyskać maksymalnie 63 punkty.

¹ Załącznik nr 2 do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. poz.493, z późn. zm.).

Dane dotyczące populacji zdających

TABELA 1. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZU STANDARDOWYM*

Liczba zdających		27
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	20
	z techników	7
	ze szkół na wsi	1
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	13
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	8
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	5
	ze szkół publicznych	27
	ze szkół niepublicznych	0
	kobiety	20
	mężczyźni	7
	bez dysleksji rozwojowej	24
	z dysleksją rozwojową	3

* Dane w tabeli dotyczą tegorocznych absolwentów.

TABELA 2. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZACH DOSTOSOWANYCH

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	0
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	niesłyszący	0
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	0
	Ogółem	0

Przebieg egzaminu

TABELA 3. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEBIEGU EGZAMINU

Termin egzaminu		20 maja 2022	
Czas trwania egzaminu dla arkusza standardowego		180 minut	
Liczba szkół		16	
Liczba zespołów egzaminatorów		1	
Liczba egzaminatorów		1	
Liczba obserwatorów ² (§ 8 ust. 1)		0	
Liczba unieważnień ³	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenie naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu maturalnego	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożność ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów ³ (art. 44zzz)		0	

² Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2016 r., poz. 2223, ze zm.).

³ Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2020 r. poz. 1327, ze zm.).

Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

TABELA 4. WYNIKI ZDAJĄCYCH – PARAMETRY STATYSTYCZNE*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
ogółem	27	14	98	67	62	64	21
w tym:							
z liceów ogólnokształcących	20	33	98	69	62	72	15

* Dane dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

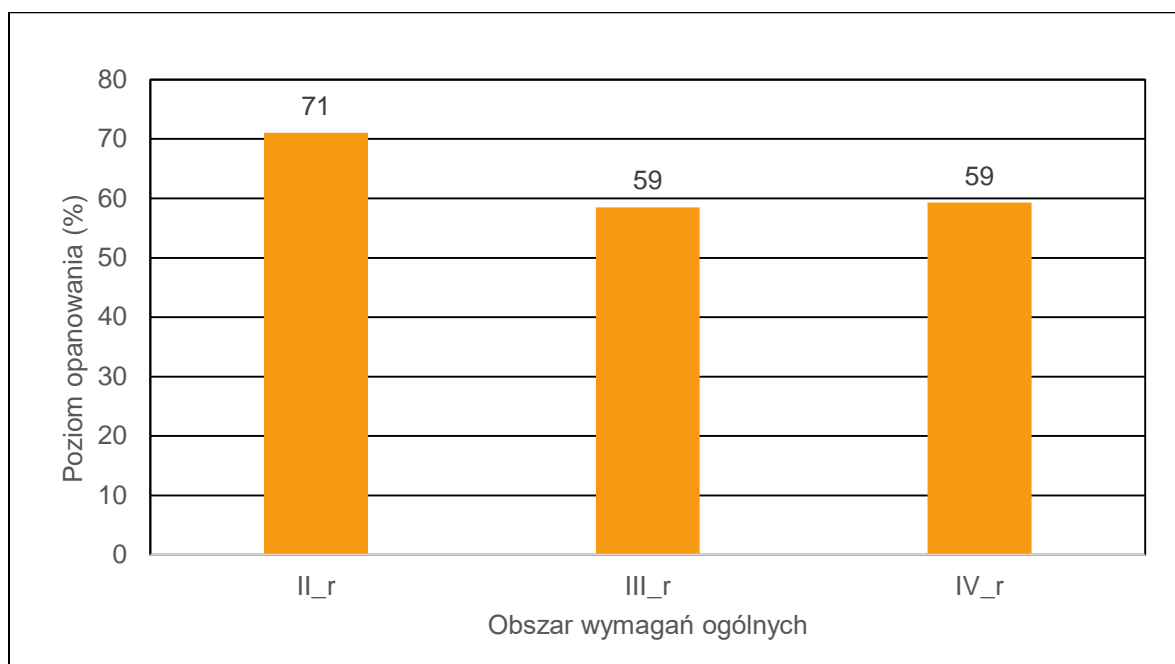
Poziom wykonania zadań

TABELA 5. POZIOM WYKONANIA ZADAŃ

Wymagania egzaminacyjne 2021			
Nr zad.	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe <i>Gdy wymaganie szczegółowe dotyczy materiału III etapu edukacyjnego, dopisano (G).</i> Zdający:	Poziom wykonania zadania (%)
1.	II. Rozumienie wypowiedzi [...] pisemnych o tematyce związanej z życiem codziennym i omawianą lekturą; wykorzystanie informacji w nich zawartych [...].	2.4) odczytuje sens tekstu (a w nim znaczenia [...] grup zdań uporządkowanych w akapicie), potrafi wyjaśnić ich sens oraz funkcję na tle całości.	76
2.	II. Rozumienie wypowiedzi [...] pisemnych o tematyce związanej z życiem codziennym i omawianą lekturą; wykorzystanie informacji w nich zawartych [...].	2.6) odczytuje sens tekstów artystycznych, publicystycznych [...], a także prasowych [...], uwzględniając zawarte w nich informacje.	69
3.	II. Rozumienie wypowiedzi pisemnych o tematyce związanej z życiem codziennym i omawianą lekturą [...].	2.4) odczytuje sens tekstu (a w nim znaczenia [...] wyrazów [...]), potrafi wyjaśnić ich sens [...].	84
4.	II. Rozumienie wypowiedzi [...] pisemnych o tematyce związanej z życiem codziennym i omawianą lekturą; wykorzystanie informacji w nich zawartych [...].	2.6) odczytuje sens tekstów [...], publicystycznych, [...] uwzględniając zawarte w nich informacje.	52

5.	II. Rozumienie wypowiedzi [...] pisemnych o tematyce związanej z życiem codziennym i omawianą lekturą; wykorzystanie informacji w nich zawartych [...].	2.3) rozpoznaje cechy gatunkowe omawianych tekstów [...].	67
6.	II. Rozumienie wypowiedzi pisemnych o tematyce związanej z życiem codziennym i omawianą lekturą [...].	2.4) odczytuje sens tekstu (a w nim znaczenia [...] grup zdań uporządkowanych w akapicie), potrafi objaśnić ich sens oraz funkcję na tle całości.	52
7.	II. Rozumienie wypowiedzi ustnych i pisemnych o tematyce związanej z życiem codziennym i omawianą lekturą; wykorzystanie informacji w nich zawartych [...].	2.4) odczytuje [...] sens związków frazeologicznych [...].	83
8.	II. Rozumienie wypowiedzi ustnych i pisemnych o tematyce związanej z życiem codziennym i omawianą lekturą; wykorzystanie informacji w nich zawartych [...].	2.3) rozpoznaje różne odmiany języka.	24
9.	3. Tworzenie wypowiedzi w języku kaszubskim (G).	3.4) posługuje się poprawnie literacką [...] odmianą języka kaszubskiego.	48
10.	III. Samodzielne tworzenie [...] wypowiedzi pisemnych w języku kaszubskim.	3.6) dokonuje różnych zabiegów na tekście cudzym ([...] parafrazuje [...]).	69
11.	IV. Przetwarzanie tekstu sformułowanego w języku kaszubskim [...] pisemnie [...].	4.2) przekazuje w języku polskim główne myśli lub wybrane informacje z tekstu w języku kaszubskim.	59
12.	III. Tworzenie wypowiedzi [...] pisemnych w języku kaszubskim i polskim; posługiwanie się rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych). V. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	3.4) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności w wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie). 5.2) rozpoznaje problematykę utworu; 5.3) odczytuje treści symboliczne utworu; 5.7) wykorzystuje w interpretacji elementy znaczące dla odczytania sensu utworu (tytuł, podtytuł, puenta, kompozycja, słowa-klucze, motto); konteksty literackie, kulturowe; 5.9) dostrzega obecne w utworach literackich oraz innych tekstach kultury wartości regionalne, narodowe i uniwersalne.	60

WYKRES 1. POZIOM WYKONANIA ZADAŃ W OBSZARZE WYMAGAŃ OGÓLNYCH

Komentarz

Analiza jakościowa zadań

Poziom rozszerzony

A. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w zadaniach testowych

Zadania w części testowej arkusza egzaminacyjnego sprawdzały stopień rozumienia przez zdających dwóch tekstów nieliterackich, umiejętność ich analizy i odczytywania na poziomie znaczeń, struktury i komunikacji, dokonywania przekształceń tekstów, oraz badały świadomość językową zdających i ich umiejętności językowe. Miały one zróżnicowaną formę.

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najłabiej

Wśród 10 zadań testowych dwa zadania okazały się trudne (zadania 8., 9.); pięć – umiarkowanie trudnych (zadania 2., 4., 5., 6., 10.). W tegorocznej edycji nie było zadań bardzo trudnych.

Zadanie 8., zamknięte, polegało na zakwalifikowaniu trzech podanych wyrazów z tekstu do jednej z czterech podanych odpowiedzi. Zadanie wymagało od zdających znajomości leksykalnych zasobów kaszubszczyzny. Zostało ono zrealizowane przez zdających na najniższym poziomie w całym arkuszu, bo zaledwie w 24 %, czyli patrząc na stopnie trudności było bliskie realizacji w stopniu trudności określanym jako zadanie bardzo trudne.

Kolejne z zadań – 9. (poziom wykonania – 48 %) wymagało podania po jednym antonimie do trzech słów z tekstu reprezentujących różne części mowy. Zadanie sprawdzało znajomość podstawowych zasobów języka kaszubskiego.

Zadanie 4. (poziom wykonania – 52%) polegało na określeniu zgodności z tekstem przytoczonych zdań metodą prawda / fałsz. Aby wykonać polecenie, należało przeczytać całość tekstu, zrozumieć jego sens, poprawnie odczytać intencje autora, przeprowadzić wnioskowanie i wybrać odpowiedzi zgodne z prawdą. Aż osiem osób uzyskało za realizację tego zadania 0 punktów, trzynastu zdających – jeden punkt, co potwierdza regułę, że polecenia wymagające wielu operacji stanowią dla zdających kłopot.

W zadaniu 6. (poziom wykonania – 52 %), zamkniętym należało określić kompozycyjną funkcję ostatniego akapitu. Żeby je wykonać, trzeba było zrozumieć czytany tekst, ustalić funkcję kompozycyjną ostatniego akapitu tekstu, odnosząc się jednocześnie do treści całego tekstu.

Za zadanie 5. (poziom wykonania – 67%) zdający mógł uzyskać 2 punkty. Wykonanie zadania wymagało zaklasyfikowania analizowanego tekstu do jednego z podanych stylów oraz określenia jednej cechy wybranego stylu. Zdecydowana większość poprawnie wskazała styl tekstu. Część zdających miała kłopot z podaniem cechy stylu publicystycznego.

Zadanie 2., otwarte (poziom wykonania – 69%) polegało na zrozumieniu czytanego tekstu, ustaleniu argumentów przemawiających za tym, że wiedza związana z grzybami jest symbolem świadomości kaszubskiej, sformułowaniu odpowiedzi i zapisaniu jej własnymi słowami w postaci krótkiego tekstu. Większość zdających poradziła sobie z wykonaniem tego zadania.

Zadanie 10. (poziom wykonania – 69%), zostało w większości poprawnie wykonane. Wymagało od zdających analizy zawartości drugiego akapitu tekstu, zrozumienia jego sensu, określenia tezy zamkniętej w tym fragmencie i zapisania jej własnymi słowami.

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najlepiej

W zadaniu 1., zamkniętym (poziom wykonania - 76%), należało dokonać wyboru spośród czterech dystraktorów. Zdający miał za zadanie odczytać tekst zamieszczony w ostatnim akapicie, zrozumieć jego sens, przeanalizować przytoczone propozycje odpowiedzi i wybrać właściwą, zgodną z intencją autora tekstu.

Zadanie 7., otwarte (poziom wykonania – 83%) sprawdzało znajomość zasobów leksykalnych zdającego i funkcjonujących w języku kaszubskim frazeologizmów. Odnosiło się do wyjaśnienia własnymi słowami związku frazeologicznego *cos wchôdô kòmùs w krew* użytego w ostatnim akapicie tekstu. Większość zdających poradziła sobie z wykonaniem tego polecenia.

Zadanie 3. (poziom wykonania – 84%) także okazało się dla zdających łatwe. W części zamkniętej wymagało wyboru wyjaśnienia słowa *stolemny*. W części otwartej należało podać słowo, od którego ten przymiotnik został utworzony. Mimo iż polecenie było dwustopniowe

(za 2 punkty), większość zdających nie miała kłopotu z jego realizacją. Zadanie polegało na zrozumieniu sensu przytoczonego zdania, wyborze spośród podanych propozycji synonimu tego słowa oraz, w wyjaśnieniu, odniesienia się do kultury kaszubskiej.

B. Tłumaczenie tekstu z języka kaszubskiego na język polski

Umiejętnościami translacyjnymi należało się wykazać w zadaniu 11. (poziom wykonania 59 – %). Zadanie okazało się umiarkowanie trudne i polegało na tłumaczeniu tekstu oryginalnego na język polski. Połowa zdających poradziła sobie z tym zadaniem bez większych problemów. Za realizację zadania można było uzyskać maksymalnie 20 punktów. Zadanie sprawdzało znajomości leksyki kaszubskiej, frazeologizmów oraz kompleksowego rozumienia poszczególnych fraz, jak też całości tekstu.

Najwięcej problemów sprawiło zdającym rozumienie niektórych słów (np. *rzeklëna*, *klima*, *kanął*, *karadajka*); kłopot sprawił przekład wyrażen przyimkowych (np. *w przedednie*, *za czim*). W miarę dobrze zdający radzili sobie z rozumieniem całości przytoczonych zdań lub fraz, jednak sporo punktów tracili na tłumaczeniu zwrotów i wyrażen, tłumacząc je dosłownie oraz stosując polskie końcówki do kaszubskich zwrotów, co wskazuje na braki w znajomości leksyki i frazeologii polskiej.

Zdający bez większych kłopotów podawali znaczenia elementów spajających.

C. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w wypracowaniu⁴

Zadanie 12. wymagało od zdających napisania wypracowania na jeden z dwóch tematów. Za wykonanie tego zadania można było uzyskać maksymalnie 30 punktów. Zadanie okazało się dla zdających umiarkowanie trudne (poziom wykonania – 60%).

Zdający mogli napisać wypracowanie w języku kaszubskim lub polskim (do wyboru). W kolejnych latach coraz częściej wybierany jest do realizacji tego zadania język kaszubski, w tegorocznej edycji na ten krok zdecydowało się 8 maturzystów. Wybierający do realizacji zadania język ojczysty, kaszubski, zdający tracili sporo punktów za poprawność językową i poprawność zapisu, szczególnie za ortografię. Stosując język polski uzyskiwali w obszarze G i H (poprawność językowa oraz poprawność zapisu) znacznie lepsze wyniki. Czoro zdających nie podjęło w ogóle próby napisania wypracowania, a jedna praca liczyła mniej niż 300 słów, co skutkowało przyznaniem punktów tylko w kryterium A, B i C.

Większość zdających wybrała napisanie wypowiedzi argumentacyjnej. Dwie osoby zdecydowały się na napisanie interpretacji porównawczej.

Maturzyści podejmujący się napisania rozprawki zrozumieli załączony tekst. Większość poprawnie określiła główny problem tekstu. Więcej problemów przysporzyło zdającym sformułowanie stanowiska wobec rozwiązania przyjętego przez autora tekstu (zwykle było ono adekwatne do tekstu, ale niepełne). Zdający podjęli też celne próby rozważenia i oceny rozwiązania tegoż problemu. Nie mieli kłopotu z odwołaniem się do innych tekstów kultury.

⁴ W cytowanych wypracowaniach maturalnych z poziomu rozszerzonego zachowano oryginalny zapis (stylistykę, składnię, ortografię i interpunkcję).

Większość zdających dobrze poradziła sobie z zamysłem kompozycyjnym pracy. Pojawiające się błędy dotyczyły zaburzeń w zakresie funkcjonalnej segmentacji i uporządkowania tekstu (zdarzały się realizacje bez wyraźnego wyodrębnienia – językowo czy graficznie – poszczególnych części pracy i akapitów). W obszarze spójności lokalnej występowały zaburzenia w zakresie zgodności logicznej i gramatycznej pomiędzy sąsiadującymi ze sobą zdaniem.

Żaden ze zdających nie naruszył zasad dotyczących stylu tekstu, u wszystkich podejmujących to zadanie był on stosowny.

Najwięcej błędów pojawiło się w kategorii poprawność językowa. Zdający tracili dużo punktów (piszący po polsku – mniej, piszący po kaszubsku – znacznie więcej) w obszarze poprawności zapisu. W pracach pisanych po kaszubsku zdający tracili punkty za błędy ortograficzne, ponadto w każdej realizacji językowej (polskiej i kaszubskiej) zdarzały się prace świadczące o absolutnym braku wiedzy związanej ze stosowaniem znaków interpunkcyjnych.

Wypowiedź argumentacyjna

Temat 1. Czë człowiek dzejający w pòjedinkã może zmienić świat? Rozważë problem na spòdlim pòdónégò tekstu i jinëch tekstów kùlturë. Twòja robòta miałabë miec co nômni 300 słówów.

Realizacja tematu 1. wymagała napisania wypowiedzi argumentacyjnej. Wybierający ten temat jest zobowiązany do odwołania się w jego realizacji do załączonego tekstu źródłowego, którym był fragment tekstu pt. *Zamészlenie nad Remùsã* autorstwa Krzysztofa Tuska oraz innych tekstów kultury.

Wśród przywoływanych innych tekstów kultury często pojawiała się powieść A. Majkowskiego *Żęcé i przigòdë Remùsa* (z jej bohaterem tytułowym jako głównym przedstawicielem jednostki silnie zmotywowanej do spektakularnych działań, często właśnie w pojedynkę), ale też pojawiały się realizacje wspierane literaturą obcą czy filmem. Zdający zrozumieli w większości sens załączonego fragmentu tekstu, trafnie określili jego problematykę i funkcjonalnie wykorzystali ją na potwierdzenie swojego stanowiska.

Przykładem pracy zrealizowanej na maksymalną liczbę punktów jest zamieszczone poniżej wypracowanie (Przykład 1.). Wypowiedź argumentacyjna została napisana w języku polskim. W kryterium A zdający we wstępie określa problem – czyli daje odpowiedź na postawione w temacie pytanie: *Czë człowiek dzejający w pòjedinkã może zmienić świat?* Swoje stanowisko, czyli odpowiedź na zadane pytanie, zawiera we wstępnym akapicie, odpowiadając, że siła tkwi w grupie, jednostka nie jest w stanie samodzielnie wiele zwojować.

Zdający odnosi się do załączonego tekstu, analizuje jego zawartość, formułuje własne stanowisko, określa kluczowe tezy, na których następnie opiera własną argumentację. Należy uznać, że przedstawione w pracy własne rozważania piszącego i przyjęte stanowisko wobec rozwiązań proponowanych przez autora są adekwatne do tekstu i pełne.

W obszarze trzecim (C) nie stwierdzono błędów rzeczowych ani błędów kardynalnych, świadczących o nieznanomości tekstów kultury, do których zdający się odwołuje (spełniając przy tym wymóg zawarty w drugim członie tematu: *Rozważ problem na spòdlim pòdónégò tekstu i jinëch tekstów kùlturë*).

Starannie został też przez zdającego przemyślany zamysł kompozycyjny pracy (D). Tekst został podzielony w sposób logiczny na części oraz konsekwentnie uporządkowane akapity, bez zbędnych powtórzeń, czy braków w powiązaniach kolejnych segmentów.

Brak także zaburzeń w spójności wypowiedzi (E). Sekwencje zdań w obrębie każdego z akapitów są ze sobą powiązane, zgodne pod względem kategorii gramatycznych. Styl pracy jest stosowny.

Używane przez zdającego środki językowe wskazują na wysokie kompetencje w zakresie języka pisanego, nie stosuje on konstrukcji z języka potocznego czy wręcz przeciwnie – nie stara się wprowadzić do pracy nadmiernej metaforyki.

W kryterium G – poprawność językowa – co prawda wystąpiły błędy, ale są one nieliczne, zatem nie powodują obniżenia maksymalnej ilości punktów.

W obszarze związanym z kryterium H – poprawność zapisu – również pojawiły się usterki, są one także nieliczne i nierażące.

Przykład 1.

Innym przykładem realizacji tematu 1. (Przykład 2.) jest wypracowanie napisane w języku kaszubskim., w którym zdający otrzymał wysoka punktację za realizację kryteriów A, B, C, D, E i F. Natomiast straty w punktacji pojawiają się w obszarach G i H – co potwierdza wspomniane już wyżej obserwacje, że zdający maturę z języka kaszubskiego mają zwykle problemy w zakresie poprawności językowej i poprawności zapisu.

W pracy wystąpiły przede wszystkim błędy leksykalne (najczęściej polonizmy), błędy fleksyjne oraz liczne błędy ortograficzne.

Przykład 2

Interpretacja porównawcza

Témat 2. Dokòñj przërównawczì interpretacjì pòdónëch dokazów. Twòja robòta miałabë miec co nòmni 300 słów.

Przedmiotem interpretacji porównawczej były liryki: *Pielgrzimòwie* Janusza Mamelskiego i *Droga* Jaromiry Labuddy. Na napisanie analizy porównawczej zdecydowały się dwie osoby.

Wnioski i rekomendacje

1. Analiza zadań związanych z rozumieniem czytanych tekstów publicystycznych potwierdza obserwacje z lat poprzednich, że sporo kłopotów przysparzają zdającym zadania wymagające wiedzy językowej (frazologia, fleksja, składnia) oraz znajomości zasobów leksykalnych poszczególnych języków mniejszości i języka kaszubskiego.
2. Zdający (dotyczy to wszystkich języków) mają kłopoty z rozumieniem struktury i kompozycji tekstu publicystycznego.
3. Trudność stanowią dla zdających zadania wymagające sformułowania i zapisania tekstu własnego w zadaniach otwartych krótkiej odpowiedzi. Często maturzysta nie potrafi dokonać parafrazy przeczytanego tekstu i dokonuje kalki podanych konstrukcji językowych.
4. Podobnie jak w latach poprzednich kłopoty maturzystom sprawia interpretacja tekstu poetyckiego na poziomie podstawowym oraz interpretacja porównawcza na poziomie rozszerzonym, a konkretnie uargumentowanie koncepcji interpretacyjnej. Brak sprawności w odczytywaniu znaczeń przenośnych, niewielka znajomość symboli i kontekstów kulturowych, ale także brak umiejętności funkcjonalnej analizy środków stylistycznych uniemożliwia napisanie pracy maturalnej na maksymalną liczbę punktów. Zdający podejmują próby funkcjonalnej analizy środków i tropów stylistycznych, jednak sprawne posługiwanie się językiem ojczystym, wykorzystanie wiedzy i umiejętności z poetyki oraz dbałość o spójność wypowiedzi i porządek argumentacyjny pozostają dla zdających wciąż dużym wyzwaniem.
5. W ocenie wypracowań najwięcej punktów tracą zdający w zakresie poprawności językowej i poprawności zapisu. Konieczne jest pogłębianie znajomości zasobów leksykalnych poszczególnych języków mniejszości oraz języka kaszubskiego ponieważ ograniczone kompetencje w tym zakresie skutkują brakiem możliwości wyczerpującego sformułowania własnego stanowiska oraz skonstruowania pogłębionego toku argumentacyjnego.